

Փոխարժեքի փոխանցումը գնաճին Հայաստանում. ապաագրեգացված և շոկերի վրա հիմնված վերլուծություն

2025-12-01

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ

Փոխարժեքի փոխանցումը գնաճին Հայաստանում. ապաագրեգացված և շոկերի վրա
հիմնված վերլուծություն

Աշխատանքային փաստաթուղթ ԱՓ-2025-05

Անահիտ Մատինյան

Համառոտագիր

Այս հոդվածը ուսումնասիրում է փոխարժեքի փոխանցման (ERPT) ազդեցությունը գնաճի վրա Հայաստանում՝ օգտագործելով 2008–2023 թվականների ամսական տվյալները: Վերլուծությունը համադրում է նվազեցված տեսքով և կառուցվածքային վեկտոր ավտոռեգրեսիոն (SVAR) մոդելները՝ հնարավորություն տալով բացահայտել ինչպես միջին, այնպես էլ շոկերից կախված փոխանցման ազդեցությունները: Արդյունքները հանգում են երեք հիմնական եզրակացությունների: Առաջին, փոխարժեքի տատանումները ազդում են ներքին գների վրա հիմնականում ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի միջոցով, ինչն ապացուցում է գերիշխող արժույթի պարադիգմի առկայությունը: Երկրորդ, ERPT-ի ազդեցությունը տարբեր է սպառողական գների ինդեքսի (CPI) բաղադրիչներում. ազդեցությունն առավել ուժեղ է արտահանելի և ներմուծվող ապրանքների դեպքում, մինչդեռ ոչ արտահանելի հատվածում և ծառայությունների ոլորտում արձագանքը սահմանափակ է: Կարևոր է նշել, որ ներմուծվող ապրանքների գները դրսևորում են կարճաժամկետ ասիմետրիա. արժեզրկումներն առաջացնում են ավելի ուժեղ արձագանք, քան համաչափ արձևորման դրվագները: Երրորդ, փոխանցումը կախված է շոկի տեսակից. դրամավարկային քաղաքականության շոկերը առաջացնում են ամենաուժեղ և կայուն փոխանցումը, ինչն ընդգծում է փոխարժեքի ալիքի դերը Հայաստանի դրամավարկային փոխանցման մեխանիզմում: Արդյունքները կայուն են տարբեր գնահատման մեթոդների միջև, ինչը բարձրացնում է դրանց հուսալիությունը և ապահովում քաղաքականության համար կարևոր հետևություններ փոքր և

դոլարայնացված տնտեսությունների համար, որոնք վարում են գնաճի
նպատակադրման քաղաքականություն արտաքին անկայունության պայմաններում:

Փոխարժեքի փոխանցումը գնաճին Հայաստանում. ապագադեգացված և
շուկերի վրա հիմնված վերլուծություն